

Podlaska konferencja o etnosie ukraińskim Podlasia w 20-lecie ustawy o mniejszościach

14–15 listopada 2025 r. w Bielsku Podlaskim odbyła się IX Podlaska Ukraińska Konferencja Naukowa „Etnos ukraiński Podlasia wobec wyzwań XXI wieku (w 20. rocznicę uchwalenia ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym)”. Podlaskie Ukraińskie Konferencje Naukowe zostały zapoczątkowane w 2017 roku, a ich celem jest intensyfikacja badań nad kulturą, językiem, historią i współczesnością etnosu ukraińskiego Podlasia, a także stworzenie przestrzeni umożliwiającej prezentację i popularyzację wyników badań naukowych dotyczących regionu. Głównym tematem tegorocznej konferencji było funkcjonowanie etnosu ukraińskiego Podlasia w pierwszej ćwierci XXI wieku. Szczególny kontekst konferencji stanowiła obchodzona w tym roku 20. rocznica uchwalenia w Polsce Ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

Konferencja rozpoczęła się debatą poświęconą tematowi związanym właśnie z tą rocznicą. W panelu „Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce w 20-lecie ustawy o mniejszościach – co dalej?” wzięli udział przedstawiciele różnych mniejszości i instytucji państwa zajmujących się problematyką mniejszościową: Mariola Abkowicz (przedstawicielka mniejszości karaimskiej w Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, Pełnomocniczka Wojewody Dolnośląskiej ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych), Ryszard Galla (Doradca Marszałka Sejmu RP ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, b. poseł na Sejm RP), dr Artur Konopacki

(przedstawiciel mniejszości tatarskiej w Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, Pełnomocnik Wojewody Podlaskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych), prof. Andrzej Szeptycki (Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przedstawiciel MNiSzW w Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych) oraz autor tych słów w roli moderatora. Warto podkreślić, że po raz pierwszy w wydarzeniu naukowym środowiska ukraińskiego Podlasia uczestniczyła przedstawicielka mniejszości karaimskiej,

W konferencji obok społeczności ukraińskiej Podlasia wzięli udział również (od lewej): pełniący różne funkcje Grzegorz Kuprianowicz, doradca marszałka Sejmu Ryszard Galla, posłanka Barbara Okuła, pełnomocnik wojewody podlaskiego ds. mniejszości Artur Konopacki, wiceminister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Andrzej Szeptycki oraz w różnorodnych rolach Mariola Abkowicz

co jest przykładem rozwijania się współpracy między mniejszościami. Przewodnicząca Związku Karaimów Polskich Mariola Abkowicz prowadziła też jedną z sesji konferencji.

Dalszą część konferencji podzielono na siedem sesji: „Życie ukraińskie na Podlasiu w pierwszej ćwierci XXI wieku”, „Język ukraiński Podlasia – stan i próby redefinicji klasyfikacji językowej”, „Z badań środowiska naukowego Podlasia”, „Mniejszości narodowe w Polsce na tle europejskim”, „Historia i kultura Podlasia oraz sąsiednich regionów”, „Z dziejów Kościoła prawosławnego”, „Ukraińskojęzyczna literatura Podlasia”. Odbłyło się też szereg innych wydarzeń – otwarcie wystaw, prezentacje książek, benefis z okazji jubileuszu ukraińskich programów telewizyjnych na Podlasiu – a konferencje zakończył koncert pieśni ukraińskich z Podlasia w wykonaniu Zespołu Śpiewaczego „Dobryna”.

Organizatorem konferencji był Podlaski Instytut Naukowy, a współorganizatorami: Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Komisja Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie, Związek Ukraińców Podlasia, Miejska Biblioteka Publiczna w Bielsku Podlaskim. Patronat honorowy objęli: Burmistrz Miasta Bielsk Podlaski, Burmistrz Miasta Hajnówka, Burmistrz Miasta Siemiatycze, Burmistrz Kleszczel, Wójt Gminy Bielsk Podlaski, Wójt Gminy Czyże, zaś patronat medialny: Ukraińskie Pismo Podlasia „Nad Buhom i Narwoju”, Telewizja Polska Białystok, Polskie Radio Białystok, portal internetowy bielsk.eu, Tygodnik mieszkańców Podlasia „Nowy Kurier”. Konferencja odbywała się dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej, była współfinansowana ze środków Województwa Podlaskiego, odbywała się dzięki wsparciu osób prywatnych oraz Miasta Bielsk Podlaski, Burmistrza Miasta Hajnówka, Burmistrza Miasta Siemiatycze, Wójta Gminy Bielsk Podlaski. Sponsorami byli ponadto: Polska Sieć Sklepów „Arhelan”, Fundacja Arhelan – Społecznie Odpowiedzialni, Agencja Wydawnicza „Ekopress”, J.W. Zakład Transportowy.

Konferencja została przeprowadzona w formie hybrydowym – obrady odbywały się zarówno

stacjonarne w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bielsku Podlaskim, jak i online. Internetowa transmisja konferencji była dostępna na profilach Podlaskiego Instytutu Naukowego na Facebooku oraz w YouTube. Zapis konferencji, w tym także debaty o mniejszościach, można obejrzeć na profilu Instytutu w YouTube.

- 👑 Zespół Śpiewaczy „Dobryna”
- 👑 Prof. Krzysztof Skotnicki (UŁ) przedstawia referat *Konstytucyjny status mniejszości narodowych i grup etnicznych w Republice Słowackiej*

*Grzegorz Kuprianowicz
Fot. z zasobów Podlaskiego
Instytutu Naukowego*

Nagrania wideo z konferencji